

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

I

Τοῦ ἀγαπητοῦ¹ ποιητῆ Σεβλ. Σεφεριάδη

"Ω περδικόστηθη κερά, τερέλλη χαρά τοῦ κάμπου!
"Ακόψε πά τού σ' ἀποκήτοῦ διὰ τριγύρων τάνθια,
Τριανταφυλλίδια λιγνόκομη τρέμοντας συλλογίται
Τὸ κάδεμά σου ποὺ χαρά σκορπίζει κ' εὐφροσύνη.
Κι' διὰ σὲ μία στρέφουνται φωτώντας πότε θάρρος
Κι' ἔνα πουλί, ποὺ κάθησε σ' ἕνα κλαρί τοὺς λέει:
«Τῆς θάλασσας οἱ λευκοὶ ἄφροι τὴν κλέψαν τὴν καλή σας!»
Τὸν κάμπο τότε εἰ παρατῶ, τὴν θάλασσα σιμώνω
Δρωμένος ἀπ' τὴν κούραση καὶ τὰ πουλιά ρωτῶ
Ποῦ νάναι ἡ περδικόστηθη, ποῦ νάναι ἡ σαστικά μουν
Καὶ τὸ πουλάνι ποὺ περνᾷ πετώντας στὸν αἰθέρα
Μοῦ πικρολέει: «Τὰ λούλουδα τοῦ κάμπου τὴν απολέσσουν
Νενέρη στὴν κάσσα τὴν λευκή τὴν ὥρια κοπελλούδα!»

'Απρίλιος 1908.

II

Είταν κελή ποὺ λάτρευνα σὰν ξενικό τραγούδι
Ποὺ μία φορά τὸ γεικησα καὶ μέχε ξετρέλλανε
Κι' ἄλλη φορά διὲν μπόρεσα γιὰ νὰν τὸ ξανακόνωσα!
Κι' ἔχει φορὲς τὸ λαχταρέ, θέλω μ' αὐτὸν νὰ κλέψω
Καὶ προσπαθῶ νὰ θυμηθῶ τὰ λόγια τὸ σκοτό του
Καὶ πάντα, πάντα μοναχὴ λαχτάρα μ' ἀπομένει!

Σμένονη, Αἴγυονος 1908.

ΤΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ

ΤΑ ΣΟΦΑ ΣΚΑΛΙΣΜΑΤΑ

(ANATOLE FRANCE)

Στὸν Τάκη Ταγκόπουλο

Η κουρασμένη χάρη της γλυκὰ ξαπλώθηκε στὴν πολυθρόνα, ἀπὸ τὸ χορό σὰν γύρισε, καὶ ἀναστέναξε ἐλαφρά τὸ γλυκό της τὸ στόμα. Τὰ ρόδα πούχε στὰ μαλλιά της ἐξερυθλίζουνταν ἔνα ἔνα κ' ἐπερφταν μαραμένα στὰ βισινόχρωμα χαλιά. Ἀκόμη ἀντιλαλούσαν γύρω της οἱ ἀρμόνιες πούχαν σκορπίσει στὴν ψυχή της τὸ β.ολισά. Τὸ νταντελλένιο της μαντῆις δίχως νὰ νοιώσει ἐξέφυγε ἀπὸ τὰ δάχτυλά της κ' ἐπεσε χάρμα στ' ἀκουμπιστήρια τῆς πολυθρόνας, πούχει παλιώσει κ' εἶδε νὰ διαδουν μέσα ἀπ' αὐτὸν τὸ σπίτι πλήσιους χρόνους· τὰ ώραια μπράτσα της θερμά καὶ διάλογυμνα ἀκουμπήσαν ἐπάνω. Μονάχο του τὸ φρέσκι της εἶχε γλυστρήσει ἀπὸ τοὺς ὄμοις.

..Σὲ κάθε ἀναστέναγμα τοῦ στήθους ἥρεμο βαθύτερη ἡ σκιά τῶν λουλουδιῶν ὅπου τὸ στόλιζαν

δροσάτες, ποὺ κάθε πουρνά καὶ βράδυ σὲ ξεκουφαίνουν οἱ πέρδικοι...

— Ήρθαμε, παιδιά, τώρα θὰ τσακώσετε τὸν Πάππα πὸ τὰ γένεια — εἰπε γελώντας ὁ Ἀράπης καὶ μαίνχρισ τὸ πανί του.

— Ομορφο ταξίδι, θαρρῶ πώς εἶδα σηνερο! — εἰπ' ὁ Γιάννης ζετρελαφένος.

— Ομορφο, κύρι Γιάγκο, μᾶς νὰ διοῦμε μὴ μᾶς βγῆξινό...

— Γιατί μωρο! Ἀράπη;

— Γιὰ δές το κείνο καὶ τὸ συννεφάκι, στὴ δύση πέρχ... είναι κάτια τέτοια συγγεφάκια, ποὺ τὰ φοβήθηκε τὸ μάτι μου· τάξιδεπα στὴν ἀρχὴν σὰ μικρούλια σαμιαρύθια, ποὺ τὰ πατάξει καὶ χάνουνται, μὲν υστερις μὲν κάνωνται νὰ βλαστημένω τὴν ὥρα ποὺ γεννήθηκε!

— Τί λέσ, ἀδερφέ!

— "Ακ' τέ σου λέω γω! Κοιταξε τώρα νὰ μὴ φάμε τὸ Φανάρι μὲ τὰ βουνά του καὶ τὰ κατσά-βραχα. Δέστε λίγο τὸν τόπο, καμαρώστε τον, γλεν τῆστε κάνα δυό ώρούλες καὶ δρόμο ουτερά! Πριν βασιλέψῃ ὁ ήλιος; νάμεστα πέρα... Δεξιά, κύρι Γιάγκο, τὸ τιμόνι..

— Ἀπὸ δῶ νὰ βγοῦμε..

ἀπλονόταν, καὶ διὸ ἐπερφτε, ἔδιδε στὸ χρῶμα τὸ ρόδολευκο τῆς σάρκας μιὰ χλωμάδα κ' ἐμοιαζε τότε ἀπαράλλαχτα μὲ τὴν θαυμήν ἀσπράδα πούχει τὴ λευκὴ καμέλια.

*

Ἐσήκωπε τὰ χέρια τῆς τὰ μυρωμένα καὶ τὰ παλότατα κ' ἐλαφρά ἐλαφρότατα τάπλεξε γύρω στὸ λαιμό μου καὶ ἀντίχησε τὴ φωνή της στὴν ψυχή μου καὶ εἶπε της: «Πάντα λα.

Πίσω μας, πάνω ἀπὸ τὸ παιδικό της κεφαλάκι μὲ τὰ ρόδα, ἡ μεγάλη πολυθρόνα ύψηνονταν στὸ σκότος ἡ παλαική καὶ κάτι θλιβερό σὰν νέλεγαν μ' ἔνηχ φωνή εἰ σκαλισμένες χιμαρίες ποὺ εἶχε γιὰ στολίσαται, εἰ ἔλλοκτες μορφές τους σὰ νὰ χαμογελούσαν, ποιός έρει τέ νὰ σκέπτουνταν. Πίσω ἀπὸ τὰ γέρικα ρυτιδωμένα μέτωπά τους ἔτοις εὐτυχισμένους ποὺ μᾶς ἐθωρούσαν, πόσες παρόμοιες στιγμές δὲ θάχαν δεῖ τὰ δρύινα τους μάτια, πόσα ἐρωτεμένα μπράτσα σὰν καὶ αὐτὰ ποὺ λυώσαν στὸ μνῆμα.

"Ολαὶ σφιχτὰ ἐπλέκουνταν στὸν ἀγαπημένο τὸ λαιμό καὶ διὰ ποθησαν νὰ γενοῦν αἰώνιες ἀλυσίδες τῆς ἀγάπης! 'Αστόχαστα! καὶ δὲν ὑποψιάζουνταν πώς δλουδόναχα, ποιός έρει, κάπιοι βράδυ σταυρὸ στὰ στήθη ἐπάγω τάτταραχα, θὰ ἐφευγαν γιὰ τὸ ἀγύριστο ταξίδι στῶν τάφων τὸ σκοτάδι. — Γι' αὐτὸς οἱ σκαλισμένες χιμαρίες ἀκίνητες στὴν κορφὴ τῆς πολυθρόνας μ' είρωνικὸ χαμόγελο μᾶς κοίταζαν. Γέρικοι μάρτυρες καὶ σοβαροί τῆς γοργοπέραστης χαρᾶς μᾶς μᾶς ἀκουαν καὶ μᾶς περίπαιζαν. Αἰώνιους δρόκους ἀπὸ στόματα ἐφήμερα ἔχουν πιὰ βρεθεῖ χρόνια ν' ἀκούνε καὶ μένουν ἔτοις οἱ χιμαρίες ἀκίνητες καὶ μὲ τὰ μάτια τους τὰ ξύλινα μᾶς βλέπουν καὶ χαμογελούνε!

Κάστρο (τῆς Κρήτης)

ΛΑΛΩ

«ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΕΙΔΙΝΟΥ»

ΛΙΟΠΥΡΙ

"Αγιτεργγίζει στὰ περδὶ τὸ καντερό λοπόρι,
δηχρὰ δὲ βράστε, εὖ λευκό, τὰ περδάτα σταλιάζουν
κάτι ἀπὸ μᾶς βαλανδιά· τὰ βάδια ἀναχαράζουν,
καὶ ὁ ζευγολάτης ξεμετρῇ τὸ αὐλάκια ποὺ δὲ σπιέσει.

Κι' ἡ βοσκοπούλα, στὴ δροσὰ πηγαίνει καὶ ξαπλώνει
χαϊδολογίεται. ἀνδρελή! κυλάται στὸ χορτάρι...
ποὺ νέβλεται τὸν πατακὸ τὸ ἀγένειο παληκάρι,
π' ἀπὸ τὴ λεύκα τὴν ψηλὴ τὴ βλέπει καὶ λυγώνει...

Σμένονη. ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΣ

— Στάσου νὰ πάμε πίσου, θὰ θυγῆτε πιὸ εὔκολα...

— "Οχι, ἀδερφέ, γιατί; έχει σκαλιά σὸν βράχος, δὲ βλέπεις;

— "Έχει σκαλιά μὲ γλυστράνε καὶ θὰ κολυμπήσετε!

— Γιὰ γέρους, μωρό, μᾶς παίρνεις; ζραζε καὶ τὴ βάρκα!

— Ο Γιάννης ἐφερε τὴ βάρκα σύροιζε στὰ σκαλοπάτια. Ο Ἀράπης πεταχτηκ' δέξω καὶ τὴ σιγούρεψε, δένοντάς τη σ' ἔνα πελούκι, χωμένο καὶ ξεπίτηδες. Πρώτη πήδησε τὴ Μαριώ στὸ μονοπάτι καὶ πήγε νάνεβη τὰ σκαλοπάτια μὲ πῆρε τὸν κατήφορο, κουτρουβαλῶντας, καὶ ἀ δὲν είτον ό Ἀράπης νὰ τὴν ἀρπάξῃ θὰ βουτοῦσε σίγουρα...

— Παναχίτσα μου!

— Διαδέλου κάρη! Ποιός σοῦ τὸ σφύριζε, μωρό, πώς ἔγινες Μπουμπουλίγα;

— "Αχ πώς τρόμαξε! Πώς χτυπᾷς τὸ καρδούλα μου!

— Σοῦ λένε γλυστράνε τὰ σκαλάκια, σὺ τραβήξεις σὲ ζουλή!

— Κ' είναι βαθιά τὰ νερά δῶ πέρα... Γιὰ δές ρε Σόφο, δὲ θάναι τρεῖς ὄργιες;

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΣΜΟΣ²)

§ 1.

Τὸ κοινωνικὸ ζήτημα

Τοῦ νεογενήτου³ έθνους κύριο ἰδεῶδες είναι τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ ἐνωσίς τῶν σκορπισμένων μελῶν του. Στὴ Μακεδονία, στὴν "Ηπειρο, στὴ Θράκη, στὴ Μικρὰ Ασία, καὶ παντοῦ ὅπου ἐλληνικὲς ψυχὲς ζοῦν καὶ αἰσθάνονται, ἵξανθούσει ἀδιάκοπα διὰ τὴν ἐνοποίησην τοῦ έθνους μᾶς ἀγῶνας. Ο νέος ποὺ γράφει τούτες τὶς γραμμές δὲν ἀμφιβάλλει διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος. "Έχων πεποίθησιν εἰς τὴν πραγματικὴν δύναμην τοῦ 'Ελληνισμοῦ, δὲ θεωρεῖ πολὺ μακρινὴ τὴν ήμέρα ποὺ η 'Ελλάς θ' ἀναδύση ἀκέραιη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ιστορίας καὶ θάλψη πραγματικὴν δύναμην αὐτὴν τὸν πολὺ μακρινὸν τοῦ ζωὴν της θεωρητικοῦ ἀρευνητῆ τῆς ιστορίας φάνονται σὰν δὲ λόγος δ τελικὸς τῆς υπάρχειας σ' αὐτὸν τὸν κόσμο.

Αὐτὸς είναι τὸ θελκτικὸ έρωτημα πού, ἀν τὴν πορούσαμε, θὰ θέλλαμε νὰ ἐρευνήσουμε, καὶ μάλιστα σήμερα ἐξ ἀφορμῆς τοῦ εικονικοῦ μᾶς ζητήματος τοῦ κ. Γ. Σκληροῦ, καὶ τῶν συζητήσεων ποὺ τοῦτο ἔδωκε ἀφορμὴν τοὺς περασμένους μῆνες στὸ «Νομά». Παρόμοια ἐρωτήματα είναι βέβαια πολὺ δικαιοσύνη μεριμνα γιὰ μᾶς, ποὺ ἔκτος τῆς έθνικῆς μᾶς ἐνότητος, μᾶς ἀπασχολοῦσι καὶ στοιχειώδη πολιτικὰ ζητήματα. Νομίζουμε δύμας ποὺ μποροῦμε νὰ ἐφαρμόσουμε καὶ στὴν 'Ελλάδα τοὺς λόγους τοῦ 'Ιταλοῦ Pasquale Villari, ὃς δέ μας λυθῆ τὸ πολιτικὸ ζητήματα. Νομίζουμε δύμας ποὺ μποροῦμε νὰ ἐφαρμόσουμε καὶ στὴν Βασιλεία τοὺς λόγους τοῦ 'Ιταλοῦ Saint-Simon.

Μᾶς φάνεται βέβαιο ποὺ στὴν 'Ελλάδα κρύ-

*) Βλ. «Νομά» ἀρ. 311.</p

Επει το ζήτημα κοινωνικό, τού όποιου τὴν ἐκκρηκήν ἀναχαιτίζει δικά τὴν ἔνθυσην ἀγώνας δικά τὴν ἔνθυσην του. Καὶ δὲ εἰναι δυνατό παρά νὰ ὑπάρχῃ ζήτημα κοινωνικὸ σὲ τόπο πού, σὰν τὴν Ἑλλάδα, ἔχει τὴν ἔξισην ν' ἀποτελῇ κοινωνικὴν ἡεραρχία, καὶ σχι ἀπλὸ ἀνθρωπομάζωμα. Ζήτημα κοινωνικὸ σημαίνει ζήτημα ἀνισότητος, πρὸ πάντων οἰκονομικῆς, τῶν κοινωνικῶν τάξεων, καὶ καὶ ἀκολουθία σφοδρὸ μεταξὺ τῶν ἀνταγωνισμῶν.

Ἐντο το θεοική μας ἥπατεριότης εἶναι βέβαια δρός ἀπαραίτητος τῆς γενικῆς τοῦ θέμου εὐημερίας. Ἀλλ' ἀμέσως μετὰ τὸ ζήτημα τῆς ἔθνετος, παρουσιάζεται τὸ κοινωνικὸ ζήτημα ποὺ σκοπὸν ἔχει κυρίως καὶ εἰδικῶς τὴν οἰκονομικὴν καλλιτέρεψη τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ λαοῦ. Ζήτημα κοινωνικὸ ὑπῆρχε παντού πάντοτε, ἀπ' ἀρχῆς τῆς θεοικῆς ιστορίας. Γιατὶ πάντοτε ἡ τάξη ἔκεινη τῆς κοινωνίας, τῆς διοίας καὶ τῆς φορᾶς πέφτει κλῆρος ἢ στέρηση καὶ ἡ φτώχεια, ἐφόδονες τὸν πλοῦτον καὶ τὴν καλοζωτὰ τῶν πλουσίων, καὶ ἐπεθύμησε καλλιτέρηψη τοῦ ἥθικου καὶ πνευματικοῦ βίου. Ἐμεῖς δὲ προσορισμὸ καθε κοινωνίας θεωροῦμε τὴν πνευματικὴν δημιουργίαν, γιατὶ, διπὼς λέγει ἔνας σοφὸς μειδέσκαλος, ἐπει τὸ πρόσδος εἶναι ἐνέργεια πρὸς ὡρισμένον σκοπόν, διότις ἀλλος δὲν εἶναι παρὰ ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἀγαθοῦ, ὑπέρτατος προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλ' ὁ ἀνθρωπος δὲν κινεῖται εἰς τοιαύτην ἐνέργειαν παρὰ διαν ἔξυπνο μέσον εἰς τὴν φυχὴν του ἡ ὑψηλὴ συναίσθησις τοῦ μεγάλου σκοποῦ του, ἡ συναίσθησις διτὶς ἡ φύσις του εἶναι πνευματικὴ καὶ διτὶς ἡ ἀληθινὴ ζωὴ ἔχει δὲν εἶναι παρὰ ἡ πραγματοποίησις τῶν ὑψηλῶν ἀναγκῶν τοῦ πνεύματος.

Σὲ καθε κοινωνία, ἡ τάξη ἔκεινη τῶν ἀνθρώπων, πού, δι' ἔνα ἡ ἔχει λύγο, ἐκέρδισε τὸν περὶ ὑπάρχεις ἀγώνα, ἀπόκτησε τὰ ὄλικὰ τοῦ κόσμου ἀγαθά, καὶ μὲ τὴν δύναμην πού αὐτὰ τῆς παρέχουν ἐκπληρώνει ἐμφυτον εἰς τὸν ἀνθρώπῳ προορισμό, πρωταγωνιστεῖ δηλαδὴ στὸν δρέμο τῆς δημιουργίας ἐργασίας, καλλιεργεῖ καὶ προάγει τὰ γράμματα, τὶς τέχνες, τὶς ἱπτοτήμες καὶ τὸ ἐμπόριο, γίνεται αἰώνες ὀλόκληρος θεματοφύλακας τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν τῆς κοινωνίας, παρατηροῦμε, ποὺ εἶναι τῆς φύσης ἀδυσώπητος ἀλλὰ καὶ λογικὸς γόμος, ἡ τάξη αὐτὴ νὰ κυριαρχῇ, νὰ ἔχειται ἡ ἀντληθῆ μέχρι θανάτου, καὶ διλτελα νὰ συντρίβῃ. Καὶ τότες νέα δύναμη, νέα ὄρμη ἀπὸ τὰ κατωτέρα παρένει καὶ γιομάτας ἐνέργεια στρώματα τῆς κοινωνίας παίρνει τὴν θέσην τῆς κυριαρχίας τάξεως, κάνει κρίσιμη ἀργασία, καὶ πάλι μὲ τὴν πάροδο τῶν αἰώνων ἔχειται (1). Τέτοια τοῦ κόσμου ἡ μοίρα καὶ διόμος. "Οποιος θέλῃ νὰ ἔχεται τὴ δικαιοσύνη τοῦ νόμου τούτου, μὴ λησμονήσῃ διτὶς τῆς ιστορίας ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἡ ἀληθινότερη τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ ἡ

(1) Bk. καὶ Fichte, «Reden an die deutsche Nation».

ιστορία δὲν ἔποφέρει κοινωνικὴ τάξη ἀνίκανη νὰ κάνῃ τὰ καθήκοντά της. "Οπως εύνοει τὶς ἡγέτειδες τάξεις, διτὶς καὶ δὲν τὶς ἀνέχεται διτὶς ἀρχίσουν νὰ φθυμοῦν. Ἀλλοίμονο δὲ στὸ θέμος ἔκεινο τοῦ διοίου οἱ κατωτέρες τάξεις παύουν νὰ εἶναι πηγὴ δυνάμεως τοντικῆς τῶν ἔχαντολυμένων κοινωνικῶν στοιχίων, νάναι δηλαδὴ πηγὴ ζωῆς. Τέτοιο θέμος εἶναι διτικό γιατὶ τὸν θάνατο.

Εἰς τὸ κοινωνικὸ ζήτημα πρόκειται λοιπὸν γιὰ τὴν εὐημερία τῶν φτωχοτέρων τάξεων, καὶ λοιπὸν γιὰ τὴν κοινωνικὴν εὐρωστία. Τὸ κοινωνικὸ ζήτημα εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρχεως, διότι ἡ καλλιτέρηψη τῶν καλοζωτῶν καὶ πνευματικοῦ βίου. Εμεῖς δὲ προσορισμὸ καθε κοινωνίας θεωροῦμε τὴν πνευματικὴν δημιουργία, γιατὶ, διπὼς λέγει ἔνας σοφὸς μειδέσκαλος, ἐπει τὸ πρόσδος εἶναι ἐνέργεια πρὸς ὡρισμένον σκοπόν, διότις ἀλλος δὲν εἶναι παρὰ ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἀγαθοῦ, ὑπέρτατος προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλ' ὁ ἀνθρωπος δὲν κινεῖται εἰς τοιαύτην ἐνέργειαν παρὰ διαν ἔξυπνο μέσον εἰς τὴν φυχὴν του ἡ ὑψηλὴ συναίσθησις τοῦ μεγάλου σκοποῦ του, ἡ συναίσθησις διτὶς ἡ φύσις του εἶναι πνευματικὴ καὶ διτὶς ἡ ἀληθινὴ ζωὴ ἔχει δὲν εἶναι παρὰ ἡ πραγματοποίησις τῶν ὑψηλῶν ἀναγκῶν τοῦ πνεύματος.

Τὸ κοινωνικὸ ζήτημα ὑπάρχει ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, καὶ εἶναι μὲ τὴν κοινωνία συνυπόστατο. Καὶ δὲν εἶναι τὸ μόνο πρόβλημα πού, διν καὶ ἔχειτο, σπαράζει τὴν ἀνθρωπότητα. ε' Ἀράτου κατέχουμε παρτυρίες τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος, βρίσκουμε τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων μεταξὺ πνεύματος καὶ ὑλης. "Απὸ τὴν σφαῖρα τῆς καθαρῆς Μεταφυσικῆς, τῆς ἀπλησίαστης εἰς τὸν κοινὸ νοῦ, κρίνεται τὸ πρόβλημα ἰδῶ κάτου, διπὼς μανίζει διαγώνας τῶν διεσθρών ἥθικῶν συστημάτων. "Ολοι ζητοῦν νὰ καὶ ἀρμονία τὸ πνεύμα καὶ τὴν ὑλη, τὸ ἥθικὸ ἰδεῖδες καὶ τὴν πρακτικὴ δράσην." (2)

Τῶν ἀνθρώπων κοινωνῶν ἡ ἀξέλιδης ἔχει ὡς τῷρα συντελεσθῆ εἰς τὴν ἀντίθετη ἀδιαλλάκτων ἀγώνων, διότι ἀδιάλλακτες καὶ ἀσυμβίβαστες εἶναι καὶ οἱ συγκρουόμενες ἀξιώσεις. Καὶ ναὶ μὲν εἶναι τὸ κοινωνικὸ ζήτημα παλαιὸ δοσο καὶ δικός, ἀλλὰ

(1) Γ. Καλογούρος, «περὶ ἔθνετος γλώσσης καὶ ἔθνετος» σ. 8.

(2) Fanny Imre, in Monatschrift für christliche Sozialreform, März 1908, S. 129.

δὲν εἶναι τόσο παλαιὰ ἡ [περὶ] ἴσοτητος ἀντίθετης τῶν συγχρόνων μας, δὲν εἶναι τόσο παλαιὰ ἡ σημαρινὴ συνείδησης ἀστικῆς καὶ πολιτικῆς ἴσοτητος ποὺ κάνει τὴν οἰκονομικὴν ἀνισότητα περισσότερο αἰσθητή, καὶ δὲν εἶναι τόσο παλαιὰ ἡ βαθυτάτη κατάπτωση τοῦ θρησκευτικοῦ πνεύματος ἐγκαρπήσεως, χάρις στὸ διπότον οἱ πάσχοντες ὑπόθεραν τὰ βάσανα τούτης τῆς ζωῆς μὲ τὴν ἐλπίδα μελλούμενης καταβολῆς. Εἶναι δὲ νέο τὸ φαινόμενο κλήρου δὲν τῶν ἀκελλησιῶν ποὺ νὰ ζητῇ κοινωνικὲς μεταρρυθμίσεις, ν' ἀναγνωρίζῃ δηλαδὴ διτὶ στὰ βάσανα τῆς ἐπιγείου ζωῆς ὑπάρχει θεραπεία, καὶ νὰ σύνηγειται αὐτὸ τὸν τρόπο στὴν καρδιὰ τῶν δυστυχούντων τὸ αἴσθημα τῆς ὑπόφορης καὶ τὴν παρηγορία τῆς ἐλπίδος περασμένων ἐποχῶν (1).

Τὸ κοινωνικὸ ζητήματος νεώτερο γέννημα εἶναι καὶ ὁ κοινωνισμός, ποὺ ἀποτελεῖ σήμερα σπουδαῖον, ἀπαραίτητον μαλιστα παράγοντα κοινωνικῆς πρόσδοτος εἰς δὲν τῶν πολιτισμένους λαούς. Ο κοινωνισμὸς εἶναι ἡ νεώτερη μορφὴ τῆς ἀναπόφευκτης διαπάλης τῶν τάξεων, ἀλλὰ μορφὴ ποὺ ἀντανακλᾷ δὲν τῆς διλικές καὶ πνευματικὲς ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς μας. Γι' αὐτὸ νομίζουμε ποὺ πίσω ἀπὸ τὸν κοινωνισμὸ κρύβεται ζητήματος νέου πολιτισμοῦ.

Πολλοὶ ἀπ' διοίους πραγματεύονται τὸ κοινωνικὸ ζήτημα χωρίζουν δύο τοῦ ζητήματος συστατικά, τὸν κοινωνισμὸ καὶ τὴν κοινωνίκη κίνηση.

'Ἀλλ' ἀν τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου ἔχει δὲν εἶναι παρὰ στοχασμός του διδίος, αὐτὴ ἡ διάθεση τῆς φυχῆς του, τότε βέβαιη δὲν μποροῦμε νὰ χωρίσουμε τὸν κοινωνισμὸ ἀπὸ τὴν κοινωνία συνησητο. Καὶ δὲν τοιαύτην ἐνέργειαν παρὰ διαν ἔξυπνο μέσον μεταξὺ τῶν τάξεων μεταξὺ πνεύματος καὶ ὑλης. "Απὸ τὴν σφαῖρα τῆς καθαρῆς Μεταφυσικῆς, τῆς ἀπλησίαστης εἰς τὸν κοινὸ νοῦ, κρίνεται τὸ πρόβλημα ἰδῶ κάτου, διπὼς μανίζει διαγώνας τῶν διεσθρών ἥθικῶν συστημάτων. 'Ο κοινωνισμὸς καὶ ἡ κοινωνίκη κίνησης καθούν ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν δρόπο τοῦ ἀληθινού κοινωνικοῦ ζητήματος.

A. ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΣ

(1) Edm. de Amicis, «Lotte civili» p. 39.

(2) Werner Sombart, «Sozialismus u. soziale Bewegung», S. 15 (15 Aufl.).

ἄνθρωπος.
— "Ἐδῶ θὰ κάτσουμε, μωρέ; Πάμε καὶ μεῖς ἀπένου, νὰ μὴ μας κοριδεύει διπλακαρές!"
— Ναὶ διπάρμπατας μου, ναὶ ἔρχουνται!
Κείνη τὴν ὥρα, ίσια ίσια, φάνηκε πιὸ πάρα, ριζοβουνιά ριζοβουνιά πλέοντας, ἔνα βαρκάκι μὲ δύο γέρους, τοὺς φύλακες τοῦ Φαναριοῦ. "Ο ἔνας ἀψηλός, δεμένος, μὲν ἀσπρα κατσαρὰ μαλλιά, κατακόκκινος, γεμάτος ζωή, μὲν ὅλα τὰ ὅγδοντα του, εἴτανε δικτάν Νικόλαος, δικτάν Σόφος, σφίγγοντας τὸ χέρι τοῦ καπετάνου, ποὺ πήδησε δέκα μὲ σθελτοσύνη παλλικαριοῦ.
— Καλῶς τα τὰ παιδιά, καλῶς τα! Ποῦν" δι' Ἀράπης, μωρέ;
— "Ανιέρηκε πάνου..."
— Καλῶς ὥρισες στὸ ἀρχοντικό μας, καπετάν Νικόλαος! Τὸ κυριεύχωμε στήμερις, τέλειωσε! φώναξε ποὺ πάνου δ' Ἀράπης.
— Μπέρ μπάτε καὶ βαλλατε χέρι στὰ χρυσαφικά;
— Σ' τὰ πηραν δὲλλοι ποιός σούπε νάφινης τὸ Φανάρι μοναχό;
— Καὶ τὰ παιδιά πὸ δῶ μένουνε στὸ Λαυράκι, γιὰ σιργιάνι, βέβαια... Δὲ μοῦ μυρίζει χωματίλες ἡ θωριά τους!
— Γώ, εἰπ' δικτάν Κώστας, πάσκω ἀπὸ ἀρρωστοφυγιάς διθάνωρος εἶναι ζωχαδιακός, καὶ δικτάν Γιάννης μας καὶ πάνου, τοῦμορφο κειδό παλλικάρι, ποὺ ξετρελλατεί: τὰ κορίτσια, ἔχει... δέκα πὸ λόγου σας... διτερομούσι!

— Χά χά χά! Μωρέ παρέα ποὺ μούρθε σήμερις! Γώ, τὸ λοιπό, θὰ σὲς γιατρέψω τῷρα... Εχω πιάσει δῶ καὶ τὰ μπαρμπούνια μὲ μουστάκι, πούναι

γιὰ βασιλικὸ τραπέζι. "Εχουμε καὶ στρεβίδια, ποὺ τὰ μπρίστη γκαστρωμένα τὸ ρίχνει. "Εχω καὶ μιτζέθρα. Θὲ φέρατε, βέβαια, καὶ κρασί. Θὲν τὰ στρώσουμε, μωρέ, κατώ, ποὺ θὰ πάγ γόνα! Θὲν τὸ κάψουμε!